

Skatteministeriet

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
DATO: 22.08.2024
SAGSNR.: 2024-2068

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af momsloven, opkrævningsloven, skatteforvaltningsloven og forskellige andre love (sanering og modernisering af sanktioner på skatteområdet),

Ved e-mail af 1. juli 2024 har Skatteministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

1. I udkastets pkt. 2.5. omtales blandt andet forslaget om at modernisere straffebestemmelsen i skatteforvaltningslovens § 60, således at der indføres en bødepraksis for overtrædelse af skatteforvaltningslovens § 60, stk. 1, i bestemmelsens stk. 2, der svarer til den bødepraksis, der findes i andre lignende bestemmelser inden for skatte- og afgiftsområdet.

Advokatrådet har ingen kommentarer til den foreslåede bødepraksis i skatteforvaltningslovens § 60, stk. 2, idet Advokatrådet er enig i, at rådgivere - herunder advokater - bør straffes, hvis de forsætligt eller groft uagtsomt medvirker til, at der udbetales omkostningsgodtgørelse i strid med reglerne.

Det giver imidlertid anledning til kommentarer, at Skatteministeriet i udkastets afsnit 2.5.2 beskriver aftaler, som angiveligt er på »no cure - no pay«-vilkår:

"Skatteforvaltningen har i de senere år konstateret tilfælde, hvor det ikke kan udelukkes, at en rådgiver og en skatte- eller afgiftspligtig person på forhånd har indgået en art underhåndsaftale om, at den skatte- og afgiftspligtige person kun er forpligtet til at betale et beløb til rådgiveren svarende til, hvad der opnås i omkostningsgodtgørelse, selv om det er en betingelse for at få omkostningsgodtgørelse, at den skatte- eller afgiftspligtige person reelt hæfter for hele det beløb, der fremgår af den udstedte faktura fra rådgiveren, jf. nærmere nedenfor. Sådanne aftaler, som baserer sig på sagens udfald, betegnes som indgået på »no cure - no pay«-vilkår. (Understreget her)

Retten til omkostningsgodtgørelse er betinget af, at en godtgørelsesberettiget er forpligtet til at betale honoraret til sin rådgiver, jf. skatteforvaltningslovens § 52, stk. 1. Det er således en betingelse for at få omkostningsgodtgørelse, at den godtgørelsesberettigede reelt hæfter for hele beløbet ifølge den udstedte faktura fra rådgiveren. Hvis rådgiveren har indgået en »no cure - no pay«-aftale med den skatte- eller afgiftspligtige person, og rådgiveren kun opkræver 50 pct. af det beløb, som fremgår af den udstedte faktura, hvilket beløb svarer til omkostningsgodtgørelsen, vil den skatte- eller afgiftspligtige dermed opnå en uberettiget omkostningsgodtgørelse. (Understreget her).

Det er Skatteministeriets vurdering, at indførelsen af en skærpet straffebestemmelse for overtrædelse af reglerne om omkostningsgodtgørelse vil have en præventiv virkning over for rådgivere, som ikke efterlever reglerne, eksempelvis med aftaler på »no cure - no pay«-vilkår. Det er af hensyn til ønsket om en præventiv virkning og til ensartethed til andre sager, f.eks. om afgivelse af urigtige oplysninger til brug for en skatteansættelse eller et afgiftstilsvær, at strafniveauet findes at skulle svare til det generelle sanktionsniveau i den øvrige skatte- og afgiftslovgivning."

Skatteministeriet sidestiller således en »underhåndsaftale« mellem advokaten (rådgiveren) og klienten om at fakturere fuldt honorar med henblik på uberettiget at opnå adgang til omkostningsgodtgørelse, mens der i virkeligheden reelt kun opkræves 50% af fakturaens pålydende, med en aftale på »no cure - no pay«-vilkår.

Lovforslagets bemærkninger skal endvidere ses i lyset af, at Skatteministeren i Børsen d. 3. juli (s. 8) i anledning af dette udkast til lovforslag blev citeret for at udtale, at

"Noget af det, nogle af firmaerne blandt andet har gjort, er no-cure-no-pay, og det er simpelthen ulovligt."

Denne sidestilling er efter Advokatrådets opfattelse udtryk for en misforståelse og rådet skal således opfordre Skatteministeriet til at ændre formuleringen af bemærkningerne på dette punkt.

Indholdet af den ovenfor beskrevne »underhåndsaftale« er således ikke udtryk for en aftale på »no cure - no pay«-vilkår, sådan som dette udtryk normalt forstås.

Efter den forståelse, hvor udtrykket normalt forstås, består en aftale på »no cure - no pay«-vilkår i, at advokaten – eller andre rådgivere – forpligter sig til kun at modtage salær, såfremt klienten vinder sagen, eller såfremt visse succeskriterier indfries, hvorved advokaten lader sit honorar falde bort, såfremt førnævnte betingelser ikke opfyldes. Advokatsamfundet har i sit responsum af 17. december

2015, sagsnr. 7991 A, præciseret, at der ikke i dansk ret er noget forbud mod, at advokater anvender sådanne »no cure - no pay«-vilkår, så længe salæret – såfremt sagen vindes eller de aftalte succeskriterier indfries – ikke er urimeligt, jf. artikel 54, stk. 1, i de advokatetiske regler, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2.

I tilknytning hertil bør nævnes, at en aftale på »pactum de quota litis«-vilkår består i, at advokatens honorar udmåles som en bestemt andel af det udbytte, der opnås ved gennemførelse af en sag, så som for eksempel modtagelse af 20 % af en eventuel tilkendt erstatning for at føre en erstatningssag. Sådanne aftaler om resultatbaseret afregning var indtil indførelsen af de nye advokatetiske regler fra 1. september 2022 udtrykkeligt forbudt, mens der nu alene gælder et krav om, at en advokat ikke må indgå aftaler med klienter eller andre om, at advokatens honorar skal fastsættes på en måde, som kan påvirke advokatens uafhængighed under udførelse af hvervet. Ophævelsen af det absolutte forbud mod aftaler på "pactum de quota litis"-vilkår i de dagældende advokatetiske regler var bl.a. en følge af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens rapport "Konkurrence i advokatbranchen fra 14. januar 2021", hvori Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anbefalede at afskaffe forbuddet mod resultatbaserede prisaftaler på nær i straffesager.

Der er således intet odiont i afregningsaftaler på "no cure no-pay"-vilkår eller i aftaler på "pactum de quota litis"-vilkår, alt under forudsætning af, at det samlede vederlag ikke er urimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2. Tværtimod giver sådanne aftaler muligheder for, at berettigede søgsmål gennemføres, selvom klientens betalingsevne ikke muliggør en sagsførelse på normale vilkår. Det har grundlæggende retssikkerhedsmæssige fordele - ikke blot i skattesager.

I en situation, hvor der foreligger en reel no-cure-no-pay-aftale, dvs. en aftale, hvor advokaten (eller anden rådgiver) har påtaget sig kun at opkræve et honorar, såfremt sagen vindes, er det klart, at der ikke kan blive tale om omkostningsgodtgørelse, såfremt sagen tabes, eftersom der som nævnt ikke er noget honorarkrav. Såfremt sagen vindes, har advokaten imidlertid krav på honorar efter den indgåede aftale, men klienten har samtidig krav på 100 % godtgørelse af honoraret hos Skattestyrelsen. Ved en sædvanlig no-cure-no-pay aftale vil klienten i denne situation være forpligtet til at betale det aftalte honorar, men vil altså reelt blive kompenseret fuldt ud herfor gennem omkostningsgodtgørelsen (helt i overensstemmelse med reglernes formål).

De »underhåndsaftaler«, som Skatteministeriet refererer til, er således ikke kendetegnet ved at være reelle aftaler på hverken »no cure - no pay«- eller »pactum de quota litis«-vilkår: En aftale på »no cure - no pay«-vilkår forudsætter, at advokaten lader sit honorar falde helt bort, såfremt sagen tabes, eller de aftalte succeskriterier ikke opnås, og i en sådan situation kan der selvsagt ikke udstedes nogen faktura, når de aftalte betingelser for honorarbetaling ikke opfyldes.

Der er derfor yderst uheldigt, når Skatteministeriet i lovforslaget synes at sidestille ulovlige "underhåndsaftaler" med fuldt ud lovlige aftaler på "no cure – no pay"- eller "pactum de qouta litis"-vilkår.

Advokatrådet henstiller derfor til, at Skatteministeriet i det endelige lovforslag tydeliggør, at de beskrevne »underhåndsaftaler« ikke er udtryk for aftaler indgået på »no cure - no pay«- eller »pactum de qouta litis«-vilkår, ligesom Advokatrådet henstiller til, at det præciseres, at »no cure - no pay«-aftaler og »pactum de qouta litis«-aftaler kan anvendes som grundlag for ansøgning om omkostningsgodtgørelse, så længe de advokatetiske regler overholdes, herunder navnlig kravet om, at det endeligt opkrævede salær ikke må være urimeligt, jf. artikel 54, stk. 1, i de advokatetiske regler, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2, samt at salæraftalen ikke må være indgået på en måde, som kan påvirke advokatens uafhængighed ved udførelsen af hvervet, jf. artikel 57 i de advokatetiske regler, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Desuden bemærkes det, at det eneste eksempel på strafbare forhold efter den nye § 60, stk. 2, der nævnes i bemærkningerne, er et eksempel, som allerede må antages at være strafbart efter straffelovens § 279 om bedrageri. Skatteministeriet opfordres til at oplyse om situationer, som vil være omfattet af forslaget til § 60, stk. 2, og som ikke i forvejen er kriminaliseret i straffeloven, idet bestemmelsen i modsat fald synes overflødig.

Eventuelle eksempler på bør sådanne situationer bør i givet fald nævnes i bemærkningerne til lovforslaget.

Hvis det er området for den nye bestemmelse i § 60, synes bestemmelsen overflødig, og Skatteforvaltningen opfordres i stedet til at søge problemerne løst ved at rejse straffesager mod rådgivere, der medvirker til bedrageri ved at indgå underhåndsaftaler om, at der ikke er en reel hæftelse, frem for at lovgive på et felt, der allerede har de fornødne hjemler for at straffe.

2. Udkastet til lovforslag indeholder endvidere som beskrevet under forslagens pkt. 2.6 en såkaldt modernisering af sanktionspraksis ved passiv skatteunddragelse. Mere præcist drejer det sig om at øge sanktionen for passiv skatteunddragelse som følge af grov uagtsomhed, idet bøden i dag udmåles til en tredjedel af det unddragne beløb, mens hensigten er, at groft uagtsom passiv skatteunddragelse fremover skal straffes med en bøde svarende til det unddragne beløb.

Forslaget begrundes med, at forskellen i bødeberegning er historisk begrundet og

"ikke længere som udgangspunkt kan anses for mindre bebrejdellesværdige end... aktiv skatteunddragelse ved grov uagtsomhed."

Det er selvsagt en politisk vurdering, om passiv skatteunddragelse skal anses for mindre bebrejdellesværdig end aktiv skatteunddragelse, men Advokatrådet skal ikke undlade at nævne, at passiv skatteunddragelse er de tilfælde, hvor skatteyderen groft uagtsomt ikke reagerer på den ansættelse, som skatteforvaltningen har foretaget på baggrund af de oplysninger, som er indberettet til skatteforvaltningen. Det eksisterende sanktionsniveau skal ses i sammenhæng med, at de fleste borgere ikke har indsigt i, hvilke oplysninger skatteforvaltningen automatisk er i besiddelse af, og at det må formodes, at et stort antal borgere lægger til grund, at skatteforvaltningen har alle relevante oplysninger til brug for deres skatteansættelse og rent faktisk ikke eftergår - og muligvis heller ikke har den fornødne indsigt til at eftergå - om den automatisk genererede opgørelse er korrekt.

Den eksisterende sanktionspraksis for passiv skatteunddragelse (1/3 af den undtagne skat) er senest bekræftet ved vedtagelsen af skattekontrolloven i 2018.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
Generalsekretær